

PREDSTAVITEV SISTEMOV ARHIVIRANJA NA PLENARNEM ZASEDANJU STALNE EVROPSKE KOMISIJE ZA KATASTRE NA BLEDU

Majda Mavec, Danijel Boldin

Na Bledu je bilo od 25. do 27. junija zasedanje Stalne evropske komisije za katastre. V okviru zasedanja so bili v prvem dnevu predstavljeni projekti na področju digitalnih arhivov.

Izkušnje, ki jih ima Slovenija na tem področju, so bile predstavljene s projektom izdelave digitalnega arhiva zemljiškega katastra v Sloveniji.

Poleg tega je predstavnik Lantmäteriet (The National Land Survey of Sweden) prisotne seznanil z digitalnim arhivskim sistemom, ki ga uporabljajo na Švedskem že nekaj let in s katerim imajo pozitivne izkušnje.

Avstrijski predstavnik je govoril o rešitvi za arhiv zemljiškega katastra, ki deluje v Avstriji.

V nadaljevanju so opisani kratki povzetki predstavitev.

Geodetska uprava Republike Slovenije vodi in vzdržuje veljavno bazo podatkov zemljiškega katastra v digitalni obliki. Z nastavitvijo digitalnih evidenc so analogni načrti in dokumenti postali arhiv. Arhivska dokumentacija obsega zemljiško-katastrske načrte in pisno dokumentacijo, ki se deli na: parcelnike in sezname lastnikov; to so dokumenti, zvezki nekdanje veljavne evidence, in na elaborate meritev; to do dokumenti, na podlagi katerih se izvede sprememba v veljavni evidenci

Prenos arhivskih dokumentov v digitalno obliko pomeni zavarovanje kulturne in zgodovinske dediščine, hkrati pa omogoča enostaven prenos dokumentov do uporabnikov. Geodetska uprava Republike Slovenije je pričela izvajati prve postopke prenosa podatkov v digitalno obliko že leta 1999. V letu 2001 smo pripravili in osnovni koncept in standarde za digitalni arhiv. Med ključne elemente digitalnega arhiva sodijo:

- Digitalna slika mora biti verna reprodukcija originala. V sistemu se hranijo osnovne digitalne slike dokumentov (trajni arhiv).
- Format zapisa rastrskih slik mora omogočati hitro vsakodnevno uporabo digitalnih podatkov. Uporabi se ustrezna metoda stiskanja podatkov.
- Dokumenti so razvrščeni v skupine, ki omogočajo hiter dostop po vsebini.
- Za vse digitalne podatke obstajajo metapodatkovni opisi v ustrezni datoteki – predpisan je minimalni obseg atributov.
- Načrti so geolocirani v prostor prek povezave na mreže listov v GK-koordinatnem sistemu.

- Za uporabo podatkov na lokalni se uporabi sistem HTML-datotek.
- Rešitev mora omogočati vzpostavitev centralne baze.

Do sedaj je v digitalni obliki 80.000 katastrskih načrtov in 3,5 milijona dokumentov iz arhiva elaboratov geodetskih meritev. Pretvorba katastrskih načrtov je končana. V pripravi je spletna rešitev za geodetsko upravo, ki bo omogočala pregledovanje načrtov in prostorsko iskanje.

Arhiv Slovenije ima v svoji zbirki originale načrtov franciskejskega katastra iz 19. stoletja, ki so jih tudi že prenesli v digitalno obliko. Načrtujemo povezavo med obema zbirkama. Digitalni arhiv elaboratov geodetskih meritev se že uporablja na petnajstih enotah Geodetske uprave. Letos nadaljujemo pretvorbo dokumentov v obsegu, ki ga omogočajo načrtovana sredstva.

V delu je tudi naloga, s katero želimo določiti standarde za digitalno obliko dokumentacije, ki vsakodnevno nastaja pri izvajanju geodetskih meritev. Tako želimo omogočiti sprotno vzdrževanje digitalnega arhiva zemljiškega katastra.

Predstavnik Lantmäteriet (The National Land Survey of Sweden) je opisal digitalni arhivski sistem, ki ga uporabljajo na Švedskem že nekaj let. Imajo obsežen arhiv katastrskih načrtov in elaboratov geodetskih meritev, ki sega od l. 1630 do danes. Poleg državnega arhiva hranijo dokumente zemljiškega katastra tudi občinski arhivi in »kraljevi arhiv«. Skupno število dokumentov presega 70 milijonov.

Arhivski dokumenti se vsak dan uporabljajo pri katastrskih aktivnostih. Do danes je 70 % dokumentacije že v digitalni obliki in predvidevajo, da bodo letos končali skeniranje arhiva. Digitalni arhivski sistem je z enostavnim spletnim dostopom povečal uporabo in učinkovitost ter zmanjšal stroške.

Profesionalni uporabniki imajo dostop do digitalnega arhiva prek spletnega servisa z uporabniškim geslom in proti plačilu. Arhiv, ki je starejši od l. 1920, je na voljo prek javnega vpogleda brez omejitev.

Sistem digitalnega arhiva dopolnjuje s povezavami in sistemom za vzdrževanje oz. vnašanjem na novo izdelanih elaboratov geodetskih storitev, kjer bodo uporabljali tudi digitalni podpis.

V Avstriji so podatki zemljiškega katastra in zemljiške knjige na voljo v digitalni obliki in prenos analognih dokumentov v digitalni arhiv je logično nadaljevanje razvoja posodobitve poslovanja. Zasnovan je bil obsežen digitalni arhiv, ki poleg starih topografskih in katastrskih načrtov in dokumentov arhiva zajema tudi dokumente pisarniškega poslovanja in elektronske pošte.

Do sedaj je skeniranih in geolociranih 53.200 zgodovinskih katastrskih načrtov. Projekt pretvorbe bo predvidoma končan do konca leta 2009.

Ustanovljen je elektronski notarski arhiv. Avstrijski notarji morajo skenirati in shranjevati določene dokumente, do katerih ima neposreden dostop zemljiška knjiga. Notarji so po zakonu dolžni zemljiški knjigi pošiljati dokumente v digitalni obliki.

Aprila 2008 so ustanovili osrednji arhiv elaboratov geodetskih storitev, ki jih izdelajo geodeti z licenco. Shranjeni so vsi dokumenti elaborata; skice, zapisniki, upravne odločbe itn. Dokumenti

so označeni z elektronskim podpisom in elektronskim žigom. Vsak dokument ima identifikacijsko številko in arhivsko oznako. Izvajalci morajo pred predajo analognega elaborata katastrski upravi narediti vnos dokumentov elaborata v rastrski obliki in digitalnih podatkov v ta arhiv. Če uprava zaradi pomanjkljivosti elaborat zavrne, morajo postopek ponoviti. Neposreden dostop do arhiva imajo geodetski izvajalci in katastrska uprava.

Junija 2008 je bilo sprejeto zakonsko dopolnilo, po katerem mora Zvezni urad za mere in zemljemerstvo (BEV – Bundesamt für Eich – und Vermessungswesen) ustanoviti digitalni poslovni register, ki bo vseboval vse pomembne dokumente, ti pa bodo sortirani po klasifikacijskem načrtu.

V katastrski upravi se uvaja aplikacija za elektronsko poslovanje z dokumenti geodetskih meritev. Obvezen je elektronski podpis.